

Znaczenie instrumentów WPR w realizacji polityki klimatycznej

Jerzy Kozyra

Szkolenie

**Gleba jako element łączący produkcję żywności z wymaganiami klimatycznymi
(mitygacja i adaptacja do zmian klimatu)**

Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie

ul. Pszczelińska 99

25-26 listopada 2019

Wspólna Polityka Rolna a adaptacja wobec zmian klimatu

Obecne wsparcie WPR (do 2020 roku)

- Zazielenienie, zasady wzajemnej zgodności
- transfer wiedzy i działalność informacyjna o zmianach klimatu, działanie Współpraca
- inwestycje w środki trwałe (rozwój nawodnień, innowacyjne technologie)
- działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne (wzrost odporności środowiska poprzez ochronę gleby i wody)
- Rolnictwo ekologiczne oraz ekstensyfikacja produkcji na terenach cennych przyrodniczo (zwiększenie odporności środowiska)

Przyszłe wsparcie PROW (po 2020 roku)

- instrumenty ukierunkowane na wypełnienie celów polityki klimatycznej założonych przez kraje oraz dostosowanie do możliwości produkcyjnych i zarządzanie zasobami
- większe wykorzystanie instrumentów zarządzania ryzykiem
- wsparcie biogospodarki

Porozumienie Paryskie (2016)

Długoterminowym celem jest utrzymanie wzrostu średniej temperatury na Ziemi na poziomie znacznie poniżej 2°C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej oraz dążenie do ograniczenia tego wzrostu do 1,5°C, uznając, że znacznie ograniczyłoby to ryzyko i wpływ zmian klimatycznych na gospodarkę.

Każdy kraj musi określić, zaplanować i regularnie informować o wkładzie, jaki zobowiązuje się wnieść w łagodzenie skutków globalnego ocieplenia.

Żaden mechanizm nie zmusza danego kraju do ustalenia konkretnego celu w określonym terminie, ale każdy cel powinien wykraczać poza wcześniej ustalone cele.

Źródło: <https://ec.europa.eu>

Cele klimatyczne EU

2020

**-20%
emisji
GHG**

20%
Energii
odnawialnej

20%
Efektywność
energetyczna

2030

**-40%
emisji
GHG**

≥27%
Energii
odnawialnej

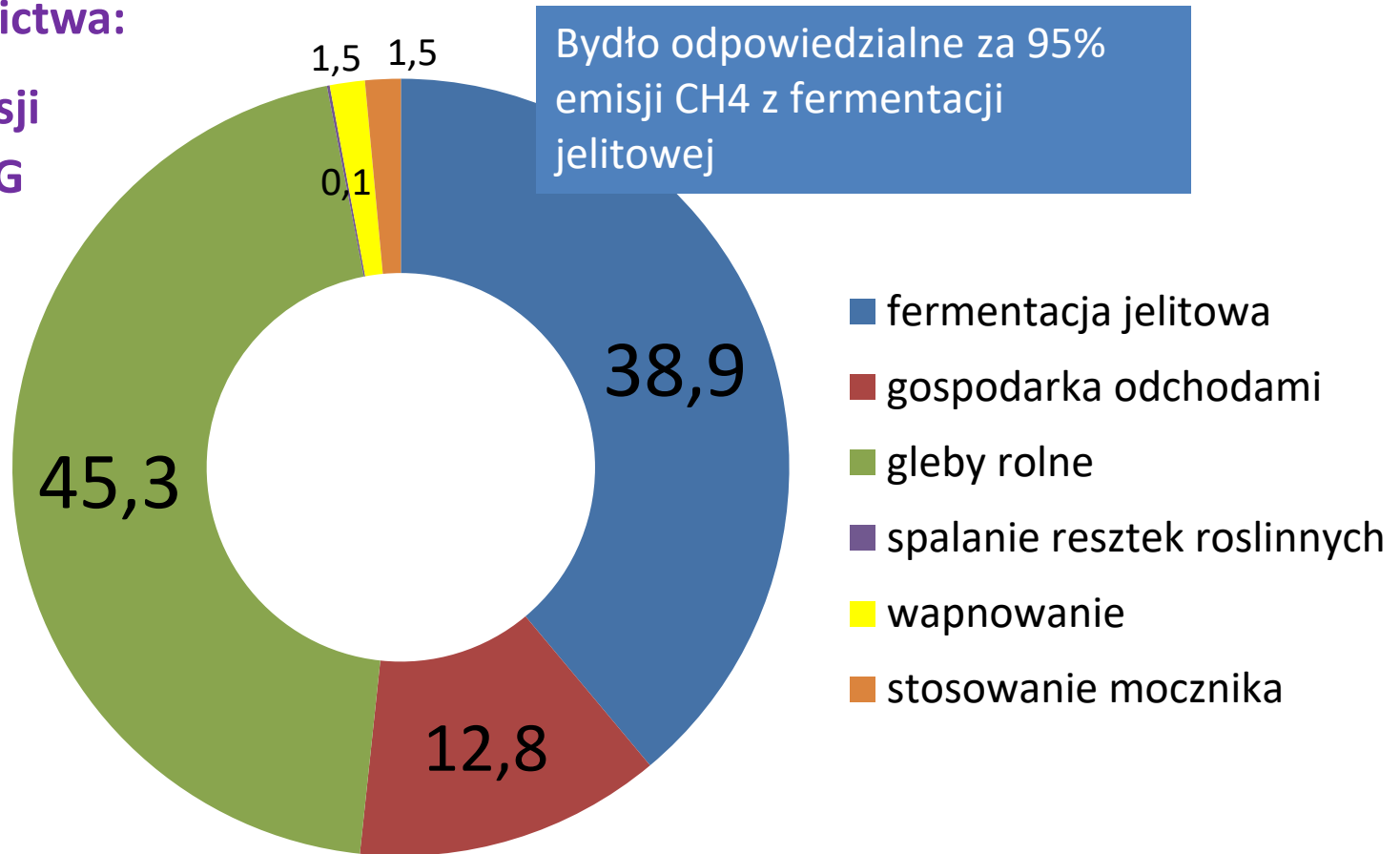
≥27%
Efektywność
energetyczna

Udział podsektorów w emisji gazów cieplarnianych (GHG) w rolnictwie w 2013 r. [%]

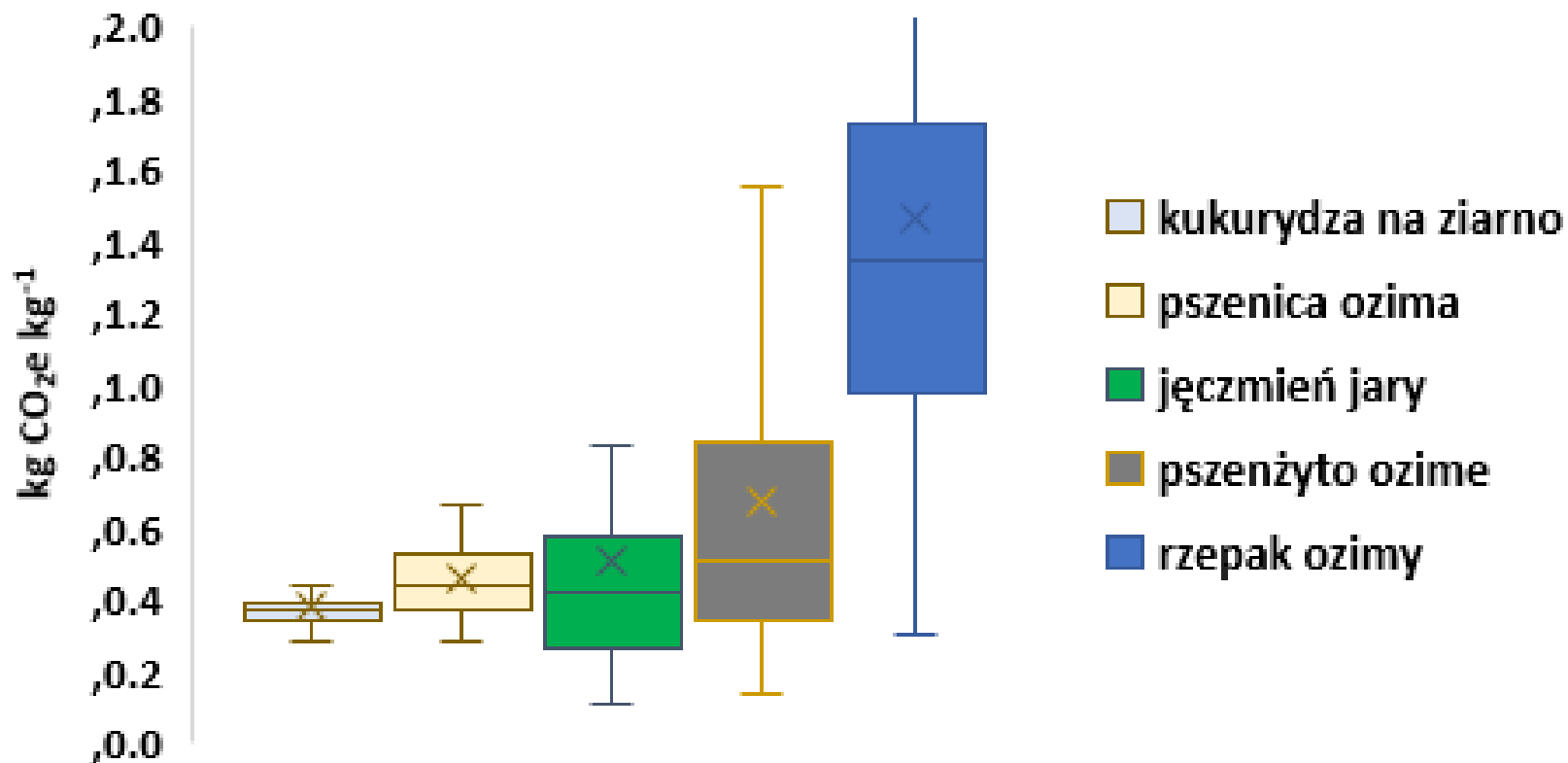
Emisja z rolnictwa:

7,6% emisji krajowej GHG

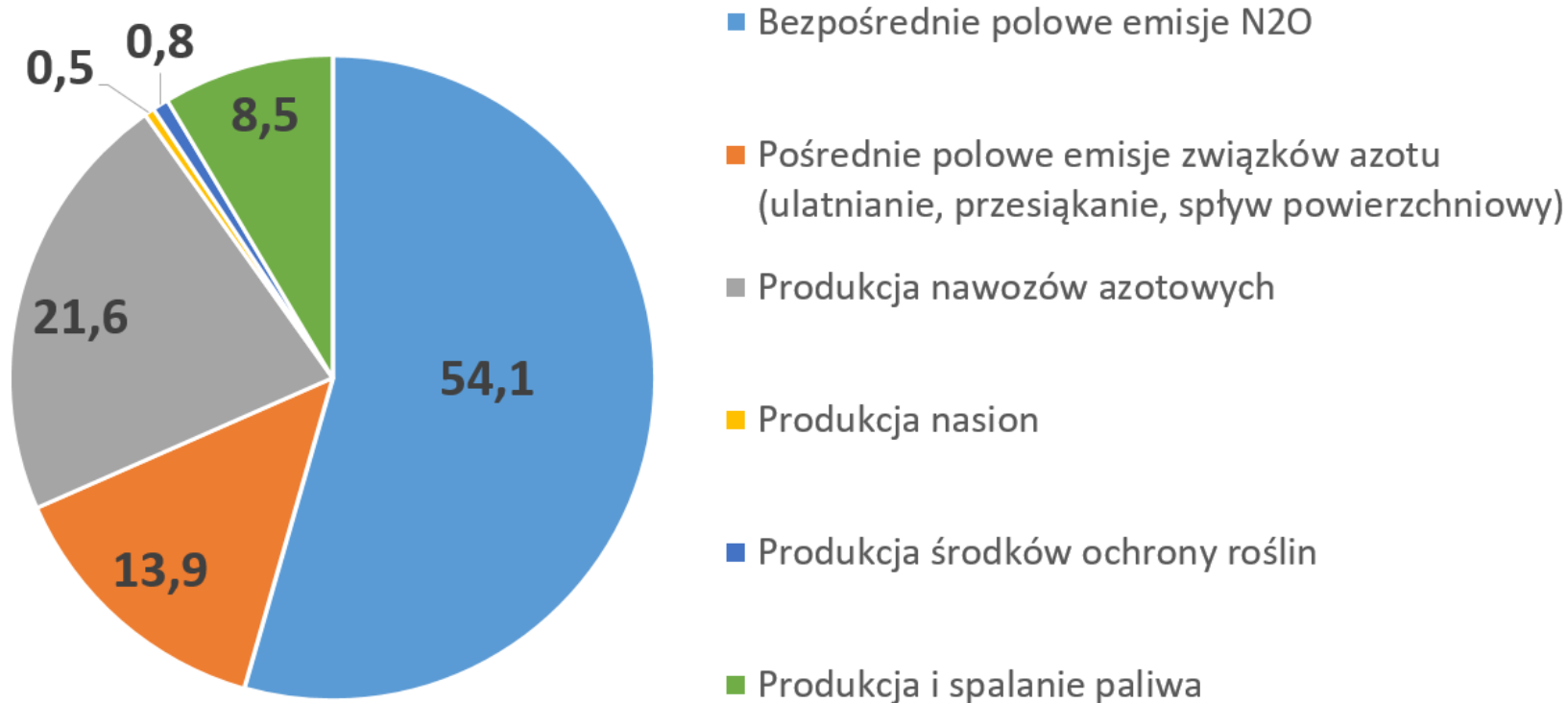
Główne źródła emisji GHG – gleby rolne (N₂O) oraz fermentacja jelitowa zwierząt gospodarskich (CH₄)

Ślad węglowy technologii produkcji wybranych upraw w Polsce

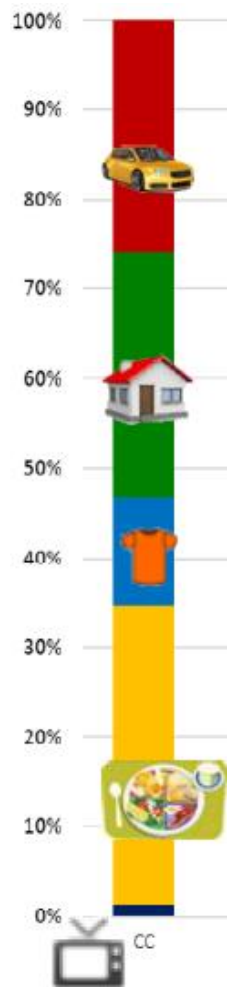
Źródło: Żyłowski T. i inni w opracowaniu

Struktura emisji gazów cieplarnianych w uprawie kukurydzy (na podstawie oceny technologii produkcji w 30 gospodarstwach w Polsce)

Source: Żyłowski T., Król A., Kozyra J., Ocena możliwości ograniczenia śladu węglowego w uprawie kukurydzy na ziarno, 2018, SERIA T.XX (4)

Wielkość emisji gazów cieplarnianych wg. źródeł konsumpcji w Europie

Mobilność

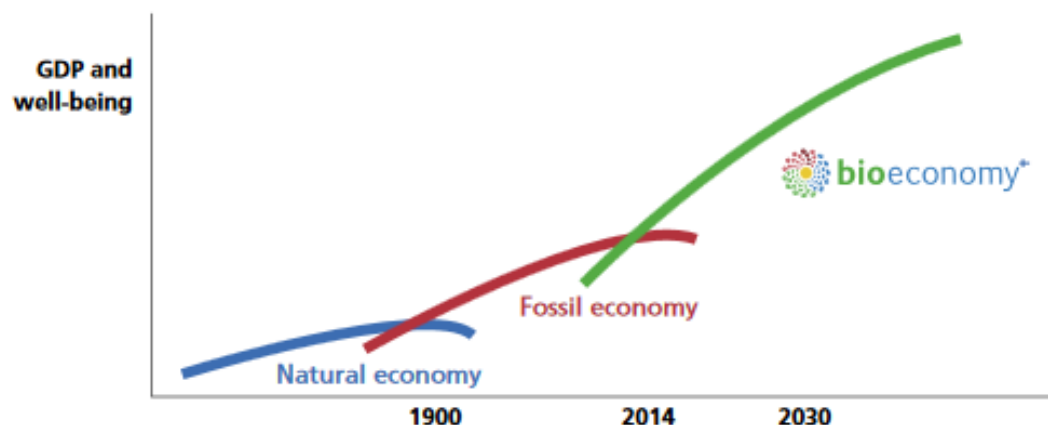
Mieszkanie

Dobra osobiste

Żywność

Urządzenia

Sala i inni, 2019

Definicja Biogospodarki

EU BioEconomy Strategy (2018)

Biogospodarka obejmuje wszystkie sektory i systemy produkcji oparte na zasobach biologicznych (zwierzęta, rośliny, mikroorganizmy i uzyskaną biomasę, w tym odpady organiczne) ich **funkcje i cele**.

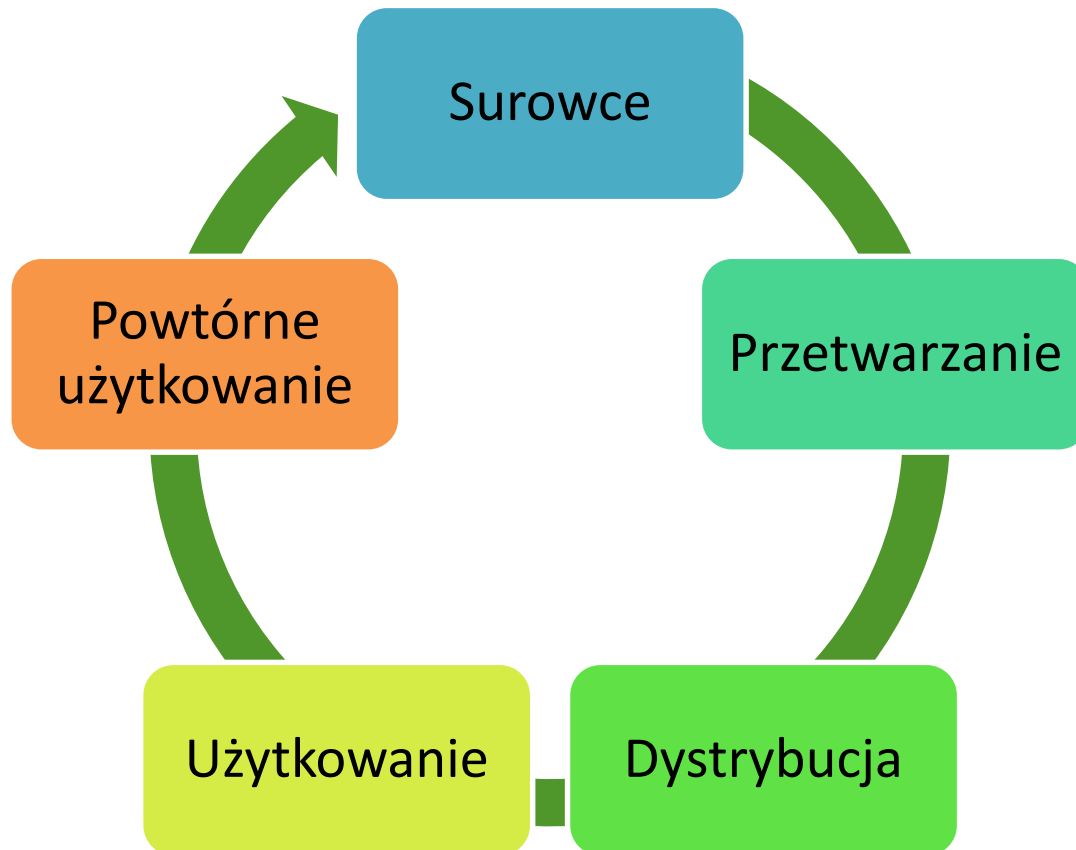
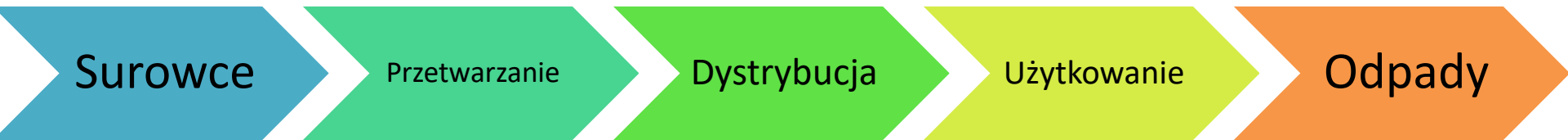
Biogospodarka łączy sektory usług i sektory produkcji pierwotnej, które wykorzystują i wytwarzają zasoby biologiczne (rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo i akwakultura); oraz wszystkie sektory gospodarki i przemysłu, które wykorzystują zasoby i procesy biologiczne do produkcji żywności, pasz, produktów biologicznych, energii i usług w celu zapewnienia jak **największej efektywności ich wykorzystania**.

Definicja Biogospodarki

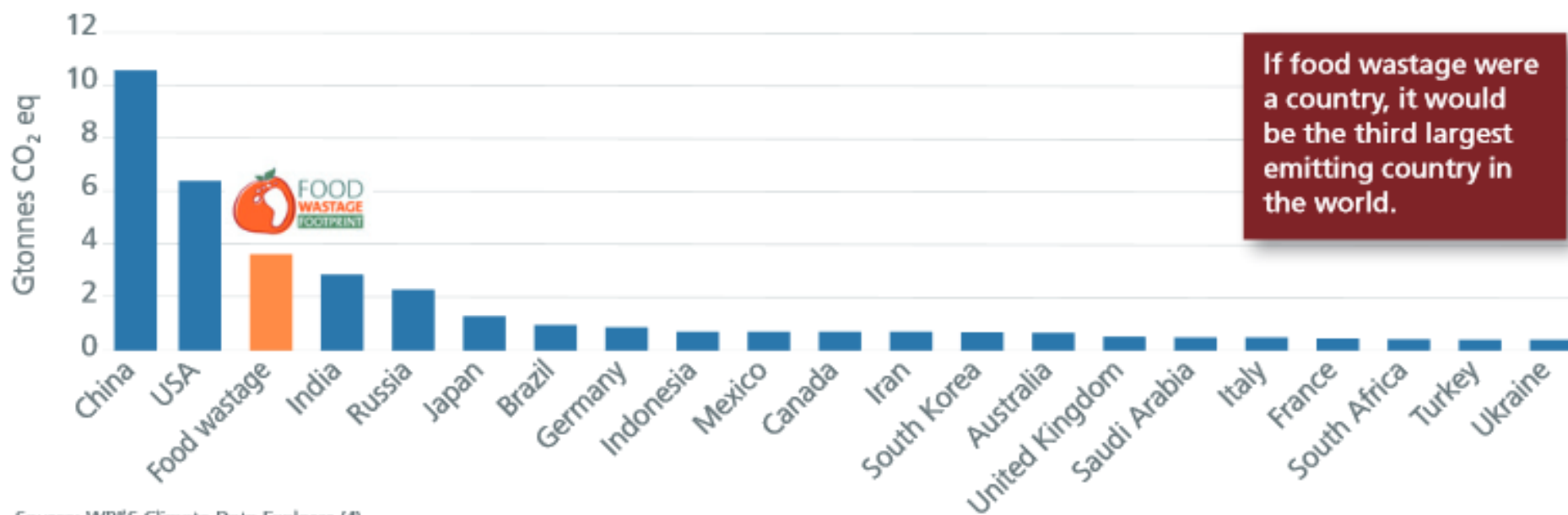
„gospodarka oparta na odnawialnych zasobach naturalnych do produkcji żywności, energii, produktów i usług. **Biogospodarka ma zmniejszyć zależność od kopalnych zasobów naturalnych**, zapobiegnie utracie różnorodności biologicznej i stworzy nowy wzrost gospodarczy i miejsca pracy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju” (**FINLANDIA**)

„koncepcja ekonomiczna, której celem jest zastąpienie w jak największej liczbie obszarów, **surowców kopalnych** wykorzystywanych jako materiały i surowce energetyczne surowcami odnawialnymi. Koncepcja biogospodarki obejmuje sektory gospodarki, które produkują, przetwarzają i wykorzystują zasoby biologiczne” (**AUSTRIA**)

Różnica pomiędzy gospodarką tradycyjną (linearną) a gospodarką cyrkularną

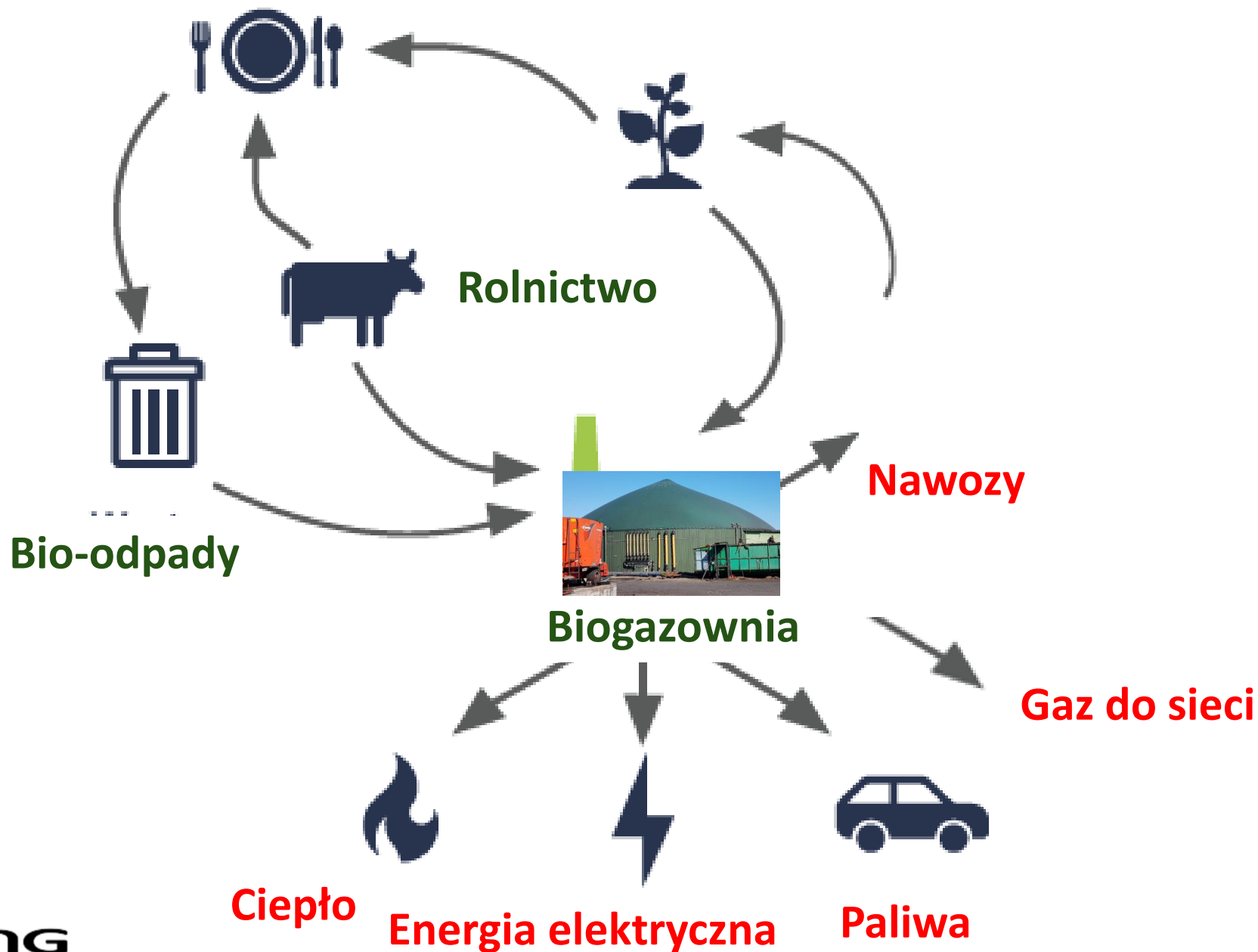

Emisje gazów cieplarnianych poszczególnych krajów oraz emisje powodowane marnowaniem żywności (2011 rok)

Source: WRI'S Climate Data Explorer (4)

Rola biogazowni w biogospodarce

Ukierunkowanie na wsparcie systemów produkcji żywności – zalecenia FAO – zasady agroekologii

- (1) Produkcja żywności i konsumpcja w regionach geograficznych
- (2) Krótkie łańcuchy dostaw
- (3) Poprawa relacji pomiędzy producentami, przetwórcami, dystrybutorami żywności
- (4) Wymiana wiedzy pomiędzy partnerami
- (5) Zrównoważenie korzyści na poszczególnych etapach produkcji żywności